

פרשת כי תצא

והיה בהניח ה' אלוקיך לך וכו' תמחה את זכר עמלק (כה, יט)

הרמב"ם (פ"ה הל' מלכים ה"ה) כתב 'מצות עשה לאבד זכר עמלק שנאמר תמחה את זכר עמלק'. והסמ"ג (ל"ת רכ"ו) כתב וזה לשונו 'ומצוה זו נוהגת לימות המשיח לאחר כיבוש הארץ, שנאמר והיה בהניח ה' אלהיך לך וכו' תמחה את זכר עמלק'. ונראה דסבירא ליה כמו שכתב בספר יראים (מצוה רצט) למדנו מכאן שמצות מחיית זכר עמלק על המלך מוטלת ולא על שאר אנשים, שכן פירוש המקרא כי יד על כס יה, כשקיימת על כס יה היינו המלכות, אז תתקיים מלחמה לה' בעמלק. ע"כ.

ולפי זה כיון שבזמנינו אין מלך לישראל אין מצוה זו נוהגת עד לימות המשיח, ופשוט שלא נתכוון הסמ"ג לשלול מצוה זו בתקופה שהיו ישראל שרויים על אדמתם ומלכם בראשם, אלא לזמנינו זה.

ובהג"מ פ"ה הל' מלכים הובאו דברי הסמ"ג, והרדב"ז שם כתב על זה ופרשת שמואל ושאל הוי"ן תיובתיה, ובספרי אמרו זכור שתהא שונה בפ"ך, עכ"ל. ותימה שהרי לא נתכוון הסמ"ג על תקופת מלכות ישראל, וכן בספר סביב ליראיו על היראים הסביר דברי הסמ"ג דסבירא ליה כדעת היראים. אלא שהחינוך חולק על זה שכתב שמצוה זו מוטלת על כל יחיד מישראל להרגם ולאבדם מן העולם.

ובס' נר מצוה מוכח דמצות מחיית זכר עמלק נוהגת לדורות, ואף שכבר עלה סנחריב ובלבל כל האומות, כיון שאם יבא אליהו ויאמר האיש הזה מזרע עמלק הוא מצוה להרגו ולאבדו מן העולם, חשיב שפיר מצוה הנוהגת לדורות, וממילא גם מצות עשה דזכירת עמלק נוהגת בזמן הזה. ועוד שמכיון שאנו מצפים לימות המשיח, וכמו שאמרו בשבת (לא, א) צפית לישועה, חובה עלינו לעורר שנאתו וקנאתו בלבנו, שכאשר יבוא המשיח לבער גילולים מן הארץ ולמחות זרעו של עמלק, אנחנו נחלץ חושים להשמיד זרע עמלק.

מקור: רבי עובדיה יוסף שליט"א